ایرنا

به دنبال درخواست گروه‌های مختلف، مدیر پارک ملی گلستان ابقا شد

افزایش چند برابری حیات‌وحش با مشارکت مردمی

گزارش

راضیه خوئینی
خبرنگار

«رئیس پارک ملی گلستان را ابقا کنید»؛ این درخواست مشترک مردم محلی استان گلستان، اساتید و دانشگاهیان، کنشگران محیط زیست سراسر کشور، سمن‌ها و رسانه‌هایی بود که مدیریت مهدی تیموری بر این پارک را باعث افزایش چندبرابری حیات‌وحش با جلب همکاری مردم روستاهای اطراف پارک در سه استان گلستان، سمنان و خراسان شمالی می‌دانند. این واکنش به دنبال انتشار خبر رفتن «مهدی تیموری» از پارک ملی گلستان انجام گرفت. سازمان حفاظت محیط زیست نیز به این تقاضای مردمی پاسخ مثبت داد و مهدی تیموری، مدیر ذخیره‌گاه زیست‌کره گلستان ماند.

افزایش قوچ و میش‌های لهندر به ۱۰۰۰ رأس

آی‌محمد قربان‌زاده؛ عضو شورای روستای لهندر یکی از روستاهای نزدیک پارک ملی گلستان، مدیریت مردم نهاد را رمز موفقیت سازمان حفاظت محیط زیست در پارک ملی گلستان دانست و به «روزنامه ایران» گفت: یک مدیر، هرقدر توانمند، تنها از عهده حفاظت از منطقه‌ای با وسعت ۹۲ هزار هکتار برنمی‌آید؛ پس مردم باید پای کار بیایند.

قربان‌زاده دلیل افزایش جمعیت قوچ ومیش به ۱۰۰۰ رأس را حاصل اقدامات رئیس پارک ملی گلستان بر مبنای مشارکت مردمی خواند و گفت: پیش از ایشان، در لهندر حیات‌وحش قوچ ومیش به ۲۰۰ رأس نمی‌رسید. حدود ۲۰ همیار محیط زیست پای کار آمدند و در چند نقطه مهم خانه‌های کوچک احداث و نیرو مستقر شد. با اقدامات کارآمد ایشان به محیط زیست و پارک ملی مردمی توجه ویژه‌ای شد؛ درحالی‌که مدیران پیشین با نگاه صرفاً دولتی، ارتباطی با مردم برقرار نمی‌کردند و پاسخگو نبودند.

او با بیان اینکه بخشی از این پارک علاوه بر گلستان در استان‌های خراسان شمالی و سمنان قرار دارد، درباره رفع برخی اختلافات میان این سه استان گفت: پیش از مدیریت فعلی تنش‌هایی وجود داشت؛ اما با برگزاری نشست‌های متعدد و با حضور مدیرکل‌های محیط زیست و شوراهای روستاها از جمله در تنگراه، همگی یکدست شدیم. ایشان از هر ۳ استان نیروی همیار استخدام کرد و برای حفاظت از این ذخیره‌گاه زیست‌کره همه دست در دست هم دادند.

عضو شورای لهندر، افزایش جمعیت پازن از ۳۸ به ۴۸۰ رأس را مثال زد و آن را از دستاوردهای مشارکت مردمی خواند. قربان‌زاده از دیگر اقدامات مؤثر مدیریت پارک گلستان را جذب مشارکت‌های مردمی و کمک دکتر نجفی- خیری- دانست که برای آموزش فرزندان این روستای محروم گام‌های مهمی برداشت و مدرسه متوسطه دوره اول را با امکانات امروزی تأسیس کرد.

کاهش آمار آتش‌سوزی

ابوالقاسم ابراهیمی، رئیس شورای روستای دشت یکی دیگر از روستاهای اطراف پارک ملی هم، افزایش چند برابری حیات وحش پارک را نتیجه تعامل دوستانه و مردمی مدیر پارک دانست و یکی از فعالیت‌های مؤثر مدیریت پارک را، برگزاری کلاس‌های آموزشی «یک ساعت با محیطبان» برای دانش‌آموزان برشمرد و گفت: دانش‌آموزان اینجا پس از آموزش‌های لازم، کارت «همیار محیطبان» گرفته‌اند. به گفته او، مردم هنگام آتش‌سوزی دیگر منتظر اطفای حریق ازطرف سازمان نمی‌مانند بلکه خودشان سریع دست به‌کار می‌شوند. شمار آتش‌سوزی اینجا بسیار کم شده و اگر اتفاق افتاده باشد سریع مهار شده است.

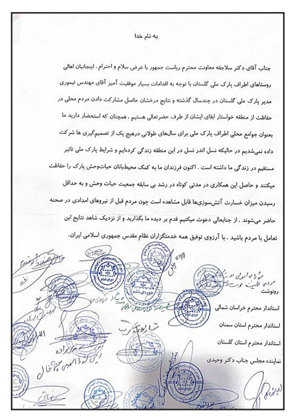

> قبلاً مردم برای جمع‌آوری شاخ مرال کلی می‌گشتند تا شاید یکی پیدا کنند؛ ولی حالا با افزایش جمعیت آن، همه‌جا شاخ مرال به‌چشم می‌خورد. اینها ثمره اقدامات خودجوش مردمی و اجازه دادن به آنهاست تا دقت، مشاهده و همکاری اطمینان‌بخشی را به کارگیرند

همکاری ۴۰ همیار محیط زیست از سه استان

مهدی تیموری، مدیر پارک ملی گلستان، دلایل نگاه مثبت مردم و دوستداران محیط زیست را حاصل عملکرد و همکاری مدیران ذیربط و جوامع محلی دانست و به «ایران» گفت: به همین منظور شورای داوری تشکیل دادیم. در این دوران نگاه‌ها و دستورالعمل‌ها بیشتر به سوی بهره‌مندی از ظرفیت‌های مردمی، جوامع بومی و محلی بود. با این روند، شاهد رشد جمعیت زیستمندان و گونه‌های مختلف هستیم که بیشتر حاصل تمرکز روی روش‌های اتخاذ شده است؛ نه نگاه فردی.

تیموری گفت: شاید به‌عنوان قوه قهریه از طریق دادگاه، اجبار و تهدید، بتوان حفاظت را پیش برد اما این در مقطعی کوتاه مدت و در برخی مناطق شاید کارساز باشد. بنابراین تنها راه رسیدن به حفاظت پایدار از متن مردم و اعتماد به جوامع محلی می‌گذرد.

او، به بهره‌مندی از ظرفیت حدود ۴۰ نیرو از افراد خبره محلی جوان تحت عنوان همیار محیطبان یا آتشبان از سه استان اشاره کرد و گفت: این نیروها شبانه‌روز کنار محیطبانان فعالیت دارند.

جلب همکاری اقوام

تیموری بحث حیات‌وحش را به میان آورد و گفت: جلسات مختلف متعددی با تک‌تک شکارچیان، معتمدان محلی و جوامع مختلف، مانند قوم بزرگ کرمانج و اقوام دیگر برگزار کردیم. با رفتن به روستاها و استفاده از ظرفیت مساجد، طی جلسات مختلف سخنرانی کردیم؛ حتی خانه به‌خانه با شکارچیان حضوری صحبت شد. درنهایت موفق به ایجاد حرمت برای حفظ محیط زیست در میان مردم شدیم. در عین حال از مردم دعوت کردیم بیایند نتیجه همکاری و اعتماد خود را ببینند. شوراها با پتانسیل خود گزارش دادند و با افزایش جمعیت گله‌های قوچ و میش و سایر زیستمندان به مردم نتیجه را ثابت کردیم.

وی با ارائه آمارهایی، از افزایش جمعیت زیستمندان پارک گلستان خبر داد و گفت: در برخی روستاهای چسبیده به پارک مانند روستای «دشت» جمعیت قوچ ومیش و حیات‌وحش به ۲۳۰ رأس رسیده است؛ درصورتی‌که قبلاً شمار آنها آنقدر کم بود که کسی نمی‌توانست آنها را ببیند. برخی می‌گفتند که جمعیت آنها حتی ۲۷ رأس هم نبود. حالا وقتی گله ۱۰۰-۱۵۰تایی قوچ ومیش در روستای دشت یا در کنارش (لُهندر) گله ۲۰۰-۳۰۰تایی و یا در منطقه آلمه گله ۱۰۰۰تایی را می‌بینند، تغییرات بزرگی را احساس می‌کنند.

جمعیت قوچ اوریال به ۱۰ هزار رأس رسید

تیموری گفت: درحال حاضر یک سوم جمعیت قوچ ومیش جهان را اینجا داریم. جمعیت ۳ هزار رأسی گونه‌های شاخصی به نام میش و قوچ اوریال را به بیش از ۱۰هزار رأس رسانده‌ایم. مرال که قبلاً حدود ۲۰ رأس بود امروز به جمعیت بالای ۸۰۰ تا ۱۰۰۰ رأس رسیده است. کل و بز هم وضعیت مشابهی دارد. او رشد گونه‌های شاخص علفخوار را نشانه حال خوب کل اکوسیستم و نتیجه اعتماد میان مردم و همکاران محیط زیست دانست.

رئیس پارک ملی گلستان با اشاره به افزایش مشاهدات مردم محلی از حیات وحش و ابراز رضایت آنها از جمعیت مرال‌ها می‌گوید: قبلاً مردم برای جمع‌آوری شاخ مرال کلی می‌گشتند تا شاید یکی پیدا کنند؛ ولی حالا با افزایش جمعیت آن، همه‌جا شاخ مرال به‌چشم می‌خورد. اینها ثمره اقدامات خودجوش مردمی و اجازه دادن به آنهاست تا دقت، مشاهده و همکاری اطمینان‌بخشی را به کارگیرند.

جلب همکاری خیرین برای تأمین هزینه

تیموری به شیوه‌های مختلف تأمین هزینه‌های حفاظت اشاره کرد و با بیان اینکه مهم‌ترین اقدام جلب همکاری خیرینی است که به حفظ سرزمین و محیط زیست عشق می‌ورزند، گفت: با خیری در روستای مهم تنگراه که مرکز اداری ماست، مدرسه‌ای ابتدایی را بازسازی و در روستای لهندر، دبیرستان احداث کردیم. علاوه بر بحث‌های زیرساختی مهم‌ترین مسأله آب است، پس همه چشمه‌ها را بازسازی کردیم. شبکه دیده‌بانی در بسیاری از نقاط حساس ایجاد و سعی کردیم به هیچ شکل حفاظت آسیب نزند.

درباره اشتغالزایی برای محلی‌ها پیشرو بودیم. با برگزاری همایش‌های متعدد ازجمله اولین همایش پارک‌های ملی فعالیت کردیم. در بحث آموزشی، حدود ۸۰۰ دانش‌آموز از مقاطع دوم و سوم را آموزش دادیم. با نشر بروشورها و کتاب‌های حرفه‌ای از ظرفیت تهران و دیگر نقاط بهره بردیم. اساتید پای کار آمدند و تحقیقات و پژوهش‌های گسترده انجام شد.

به دنبال درخواست‌های بسیار، مدیریت مهدی تیموری، پس از ۶ سال فعالیت در این پارک، دوباره ابقا شد.

آمار تالاب‌های ثبت شده ایران در کنوانسیون رامسر به ۲۶ مورد رسید

تالاب برم الوان ثبت جهانی شد

زیست بوم- آمار تالاب‌های ثبت شده ایران درکنوانسیون بین‌المللی رامسر به ۲۶ تالاب افزایش یافت. با اعلام کنوانسیون بین‌المللی رامسر تالاب «برم الوان» در استان کهگیلویه و بویراحمد ثبت جهانی شد. به گفته رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، بزودی قرار است تا ۶ تالاب دیگر ایران در این کنوانسیون ثبت جهانی شوند.

علی سلاجقه در آیین ملی روز جهانی تالاب‌ها که در رامسر برگزار شد، از ثبت تالاب الوان به عنوان بیست وششمین تالاب ایران در کنوانسیون رامسر خبر داد و گفت: هم‌اکنون ۲۵۰۴ تالاب عضو این کنوانسیون هستند.

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به نقش مهم تالاب‌ها و فواید آنها اشاره کرد و اظهار داشت: ۳ میلیون و ۵۰۰ هزار هکتار از پهنه ایران تالاب است که فواید عجیبی دارند. هرجا تالابی خشکیده شود، تبعاتی مانند زمین لرزه القایی در منطقه‌ای دیگر را درپی خواهد داشت، این در حالی است که ۷۰ درصد تالاب‌ها طی ۵۰ سال اخیر در دنیا از بین رفته‌اند.

او در ادامه از تحریم‌های محیط زیستی ایران گلایه کرد و گفت: دنیا به خاطر تحریم‌ها اجازه نمی‌دهد ارتباطات محیط زیستی داشته باشیم، با وجود اینکه ایران عضو ۱۵ کنوانسیون بین‌المللی و ۵۴ کنوانسیون، پروتکل و الحاقیه‌ها است و در این زمینه حضور فعالی داریم. جامعه جهانی به ما متعهد و مکلف هستند اما چرا سیاسی بازی می‌کنید چرا مسائل ایران را ذیل تحریم‌های یک ابر جنایتکار قرار می‌دهید؟

تنوع زیستی غنی تالاب برم الوان

آرزو اشرفی‌زاده، مدیر کل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست، جهانی شدن این تالاب را مدیون تلاش‌ها و مشارکت همکاران ستادی و استانی دانست و گفت: تالاب برم الوان دارای تنوع زیستی غنی است که از جمله آن می‌توان به ۱۷۰ گونه پرنده، پستاندار، ماهی، خزنده، دوزیستان، پوشش گیاهی غوطه‌ور و گیاهان گلدار اشاره کرد.

مدیر کل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان محیط زیست با اشاره به وسعت ۲۰ هکتاری این تالاب در استان کهگیلویه و بویراحمد، اظهار داشت: این تالاب در نزدیکی منطقه حفاظت شده تنگ سولک قرار دارد بنابراین در ذخیره‌سازی آب برای حمایت از جمعیت حیات وحش در اطراف و درون منطقه حفاظت شده نقش کلیدی ایفا می‌کند.

> هرجا تالابی خشکیده شود، تبعاتی مانند زمین لرزه القایی در منطقه‌ای دیگر را درپی خواهد داشت، این در حالی است که ۷۰ درصد تالاب‌ها طی ۵۰ سال اخیر در دنیا از بین رفته‌اند

زیستگاهی حیاتی برای تولید مثل ۵ هزار پرنده آبی

وی در ادامه تأکید کرد که این تالاب زیستگاهی حیاتی برای تولید مثل ۵ هزار پرنده آبی است و ادامه داد: برم الوان محل استراحت مهمی برای گونه‌های متعدد پرندگان مهاجر محسوب می‌شود، برخی از گونه‌های جانوری مهم جهانی مانند شنگ، اردک سرحنایی و کپور ماهیان و ماهی بنی، خوتکا و لاک‌پشت مهمیزدار در منطقه وجود دارند که برای بقا به این دریاچه وابسته هستند.

نقش مهم تالاب برم الوان در کنترل گرد و غبار

به گفته مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان محیط زیست، تالاب برم الوان را رشته کوه زاگرس با جنگل‌های بادام و بلوط و گونه‌های جانوری متعدد از جمله پرندگان و گیاهان کمیاب احاطه کرده است.

همچنین، این تالاب خدمات اکوسیستمی مهمی را برای جوامع اطراف مانند کنترل گرد و غبار، تنظیم آب، طبیعت گردی و ماهیگیری ورزشی ارائه می‌دهد.

وی افزود: جوامع محلی اطراف تالاب از خدمات مختلف اکوسیستم برای امرار معاش، تغذیه دام، ماهیگیری ورزشی و تفریحی استفاده می‌کنند.

اشرفی‌زاده با اشاره به اینکه تعاملات بین جوامع محلی و اکوسیستم تالاب برای حفظ ویژگی اکولوژیکی تالاب دارای اهمیت است، گفت: معیارهای تالاب برم الوان برای ثبت به عنوان سایت در کنوانسیون رامسر شامل منحصر به فرد بودن تالاب، وجود گونه‌های نادر، تنوع زیستی ارزشمند و حمایت در مراحل حساس چرخه زندگی گونه‌های جانوری است.

مخالفت مجلس با واریز عوارض رفع آلاینده ها به صندوق محیط زیست

زیست بوم- طبق قانون هوای پاک، ۲۰ درصد عوارض آلایندگی صنایع باید به صندوق ملی محیط زیست واریز شود، اما این اعتبار به حساب نهاد دیگری می‌رود. به گفته علی سلاجقه عوارض آلایندگی به رفع منابع آلاینده اختصاص دارد و قانون تأکید می‌کند که صنایع آلاینده عوارض آلایندگی خود را پرداخت کنند تا در راستای رفع همان آلایندگی هزینه شود. بر اساس ماده ۳۳ قانون هوای پاک، باید مبلغی حدود هزار و ۶۰۰ میلیارد ریال به صندوق ملی محیط زیست واریز می‌شد که این اتفاق نیفتاد. رئیس سازمان حفاظت محیط زیست به ایرنا گفت: دولت ۲ بار در بودجه سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در قالب لایحه بودجه سنواتی موافقت کرد که ۲۰درصد از عوارض آلایندگی صنایع به صندوق ملی محیط زیست واریز شود و به مجلس شورای اسلامی پیشنهاد و تأکید کرد که این عوارض باید برای ارائه تسهیلات به صنایع آلاینده و رفع آلایندگی آنها هزینه شود؛ اما مجلس با واریز آن به صندوق ملی محیط زیست موافقت نکرد. سلاجقه با یادآوری اینکه صندوق ملی محیط زیست ظرفیت خوبی در زمینه ارائه تسهیلات برای رفع آلایندگی‌ها دارد و با این هدف ایجاد شده است، متذکرشد: با این توان مالی، صندوق نمی‌تواند به هدفش برسد. با اینکه با ایجاد این صندوق، فقط در سال ۱۳۹۹ مبلغ ۹۰۰ میلیارد تومان به صندوق اختصاص یافت و همچنان در قالب همان میزان در حال ارائه تسهیلات است تاکنون کارهای خوبی انجام داده است.

او گفت: در خصوص قانون هوای پاک برای اولین بار در کشور در دولت مردمی اعتبارات ماده ۳۳ قانون هوای پاک به صندوق ملی محیط زیست واریز شد و صندوق امسال نزدیک به ۳۰۰ میلیارد ریال تسهیلات از این محل برای تعویض تاکسی‌های فرسوده و توسعه نیروگاه‌های انرژی تجدیدپذیر پرداخت کرده است. سلاجقه گفت: سازمان حفاظت محیط زیست پیگیر این موضوع است و آن را به مجلس پیشنهاد دادیم و فکر می‌کنم در کمیسیون تلفیق مجلس تصویب شده است. اگر در صحن مجلس هم به تصویب برسد مشکل برطرف خواهد شد.

عوارض آلایندگی به شهرداری‌ها اختصاص می‌یابد

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست دی‌ماه امسال در سفر به زنجان گفته بود: ۱۰۰ درصد عوارض آلایندگی به جای تخصیص به محیط زیست برای حل مشکلات زیست محیطی به شهردارها به عنوان منابع پایدار تخصیص می‌یابد و مشخص نیست پولی که باید صرف تجهیز صنایع برای کاهش آلایندگی شود، صرف چه اموری می‌شود.

عکس: ایرنا

خبر در خبر

ایلنا منوچهر جهانیان، دبیر اجرایی چهارمین کنفرانس بین‌المللی گردشگری و معنویت با اشاره به اینکه گردشگری باید در لیست اولویت‌های دولت قرار گیرد، تأکید کرد: در بحث مدیریت برنامه‌ریزی سفر، فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی ضعف‌های بسیاری داریم، زیرا برنامه‌ریزان نگاه علمی و دقیقی به این مقوله ندارند و همتی برای اصلاح و رفع ایرادات حوزه گردشگری وجود ندارد.

شفقنا داریوش گل‌علیزاده، رئیس مرکز ملی هوای سازمان محیط زیست با اشاره به نتایج پژوهش‌های علمی که تأکید می‌کند در ایران می‌توانیم حداقل ۳۰۰ روز از هر ۳۶۵ روز سال از ظرفیت تولید برق خورشیدی بهره‌مند شویم، افزود: مصرف سوخت‌های فسیلی عامل اصلی انتشار گازهای گلخانه‌ای و مهم‌ترین منشأ بروز تغییرات اقلیمی است. هر قدر مصرف سوخت‌های فسیلی در سطح کشور کاهش یابد، آلودگی هوای کلانشهرها و میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای کمتر خواهد شد و این موضوع در بلندمدت بر کاهش اثرات مخرب تغییرات اقلیمی نظیر افزایش متوسط دمای هوا، کاهش بارندگی، خشکسالی‌های پیاپی، رشد بیابان‌زایی و تشدید گردوغبار تأثیر می‌گذارد.

ایلنا عباسعلی نوبخت، معاون وزیر جهاد کشاورزی و رئیس سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور نیاز چوبی کشور را سالانه ۱۶.۵ میلیون مترمکعب برآورد کرد و ضمن تأکید بر اهمیت اجرای طرح زراعت چوب در کشور، آن را بسیار اقتصادی و مقرون بصرفه دانست و گفت: اجرای این طرح علاوه بر ایجاد اشتغال بین مردم منطقه، درآمدزایی بالایی نیز دارد.

فارس عطاءالله کاویان، مدیر کل حفاظت محیط زیست مازندران با اشاره به تأثیر مثبت لایروبی تالاب میانکاله در میزان آبگیری در غرب این تالاب گفت: انتظار داریم پیگیری ستاد احیای تالاب‌ها نقش مؤثری در این زمینه داشته باشد تا بتوانیم بحث لایروبی را در قالب ستاد ملی احیا که برعهده وزارت نیرو است به درستی انجام دهیم.

ایرنا ایرج حشمتی، معاون محیط زیست انسانی سازمان حفاظت محیط زیست با اشاره به اینکه استانداردهای آلودگی آب کشور در سطح استانداردهای اتحادیه اروپاست، گفت: پایش مستمر کیفیت آب‌های سطحی در بیش از ۷۰۰ نقطه در کشور به طور مداوم انجام می‌شود.

ایلنا بازدید از موزه ملی انقلاب اسلامی و دفاع مقدس از تاریخ ۱۲ الی ۲۲ بهمن‌ماه رایگان است. این مجموعه در روزهای شنبه تا پنجشنبه از ساعت ۹ الی ۱۷ و روزهای جمعه و ایام تعطیل از ساعت ۱۰ الی ۱۷ پذیرای علاقه‌مندان خواهد بود.

ایرنا حسین ایزدی، دبیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مازندران با اشاره به بهره‌برداری ۱۵ واحد هتل‌آپارتمان و اقامتگاه در دهه فجر امسال گفت: با بهره‌برداری از این طرح‌ها ۴۰۰ تخت به ظرفیت اقامتی مسافران در این استان اضافه شد. ۲ هتل‌آپارتمان در شهرستان چالوس و ۱۳ اقامتگاه بومگردی در شهرستان‌های گلوگاه بهشهر، ساری، سوادکوه شمالی، قائمشهر، آمل و کلاردشت احداث شده است و در این ایام به بهره‌برداری می‌رسد.

فارس عزیز عبدالحکیم‌اف، وزیر اکولوژی، محیط زیست و تغییرات اقلیمی ازبکستان گفت: در این کشور ساخت کارخانه‌های سیمان ممنوع می‌شود. از ۴۷ کارخانه ساخته شده، ۲۳ کارخانه فعالیت خود را متوقف کرده‌اند. هنگام بررسی فعالیت ۲۵ تولیدکننده سیمان مشخص شد ۹۰ درصد آنها الزامات زیست‌محیطی را نقض می‌کنند.

پاد اقبال حمیدی، مدیر کل حفاظت محیط زیست کردستان گفت: قبل از انقلاب تنها یک منطقه حفاظت شده در استان وجود داشت. مناطق حفاظت شده استان پس از پیروزی انقلاب به ۸ منطقه افزایش یافته که با رشد ۸۵ درصدی به ۲۰۷ هزار هکتار ارتقا پیدا کرده است. پاسگاه‌های محیطبانی از ۲ باب به ۱۹ باب و تعداد محیطبانان هشت برابر افزایش و پرسنل اداره کل نیز از ۳۰ نفر به ۲۳۳ نفر ارتقا یافته است.